

סניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

תביעת דמי ביטול מונית בעיר שלא רגילים לגבות דמי ביטול

תיק מס' 2459.

דן הגרע"ד בעובדה שאשה הזמינה נהגת מונית בקרי"ס אבל הנהגת העבירה ברגע האחרון (כ-5-6 דק' לפני שעת ההגעה) את ההזמנה לנהג חילופי מהאיזור, היות והיתה תקועה בפקק תנועה ונמנע ממנה להגיע. ואח"כ (כ-4-5 דק' לפני השעה היעודה) אחרי שהנהג כבר היה בדרך אליה, החליטה האשה המזמינה לבטל את נסיעתה והתקשרה לבטל. והנהג תובע "דמי ביטול" כמקובל. והמזמינה טוענת שהזמינה אצל הנהגת שרגילה עמה שאינה גובה דמי ביטול, ואינה חייבת לשלם שונה ממה שהיא הזמינה. והשאלה היא האם יש חיוב דמי ביטול, או שאין. ואת"ל שיש האם המזמינה חייבת בזה או שנחשב שהנהגת הראשונה היא המזמינה והיא חייבת בזה.

וסבר שאין חיוב דמי ביטול בכלל ומ"מ פישר ביניהם בסכום קטן.

ונראה שבמקום שיש מנהג ברור בלי חילוקי מנהגים, המנהג מחייב. אבל באותו עיר הרי יש חברות שמחייבות דמי ביטול ויש שלא, יש שמחייבים חוץ מנוסעים קבועים כדי שיהיו להם נוסעים קבועים, ויש שפוטרים בלא"ה או מחייבים גם בהכי. לכן אין מנהג שקובע את הדין. ויש לברר את מקור החיוב של דמי ביטול מצד עיקר הדין.

והדין בהלכות פועלים מבואר שב"הלכו פועלים" זה כבר תחילת הקנין המחייב, שאח"כ אם בעל הבית חזר בו ידו על התחתונה, לשלם כל הזמן שהפסידו, ואם כבר אינם נשכרים באותו יום חייב על כל היום דמי פועל בטל.

ומכאן לדין נהג מונית, שיש לו נסיעות גם באמצע היום בכל שעה ושעה, וא"א לחייב מעבר לזמן שכבר בזבז בשביל נסיעה זו. ודקות אחדות אינם כלום אא"כ היתה לו הזמנת נסיעה דחופה בהרבה כסף בדיוק אז והפסיד אותה בגלל נסיעה זו. ומסתמא אינו קיים (מסתבר שאם היה מקבל נסיעה "לצפת" היה בעצמו מבטל או מעביר ההסעה

לחבר אחר ודוק). לכן אף שבאמת תחילת הנסיעה מביתו ליעד היציאה כבר נחשבת לקנין דהלכו פועלים, מ"מ לכ"כ קצת זמן של דקה או שתים א"א לחייב דמי ביטול כלל. (ויתכן שאפילו ליותר זמן מזה – אם לא ירד מביתו לצאת לכיוון המזמינה, אלא היה בלא"ה בנסיעה באותו הכיוון, כרגיל ברוב הנסיעות).